

นักสูดรอบ3ปี สธ.เดือน'ไข้เลือดออก'

**ปีนี้ป่วยแล้ว1.8หมื่น
เร่งประสานพันธมิตร
รณรงค์หยุดป่วย/ตาย
จ่อใช้วัคซีนรุ่นใหม่สู้**

สธ. ห่วงไข้เลือดออกระบาดหนักสุดในรอบ 3 ปี ผู้ป่วย
 รุนแรง-เสียชีวิตเพิ่มขึ้น ผนึกกำลัง กทม. และ
 9 พันมิตร รณรงค์ “ก้าวสู่สังคมไทย ไม่ป่วยตาย
 ด้วยไข้เลือดออก” เผยปีนี้ป่วยแล้ว 1.8 หมื่นคน
 เป็นห่วงคนไทยภูมิคุ้มกัน 60 ปี ไม่เคยชนะ
 ทำได้แค่ชะลอ แฉวัคซีนไข้เลือดออกไม่ค่อยได้ผล
 เหตุยังไม่ครอบคลุม 4 สายพันธุ์ เผยมีวัคซีนรุ่นใหม่
 จากญี่ปุ่น

ต่อ : ไข้เลือดออก - หน้า 10

ไข้เลือดออก

รวจพื้นที่เปราะบาง ย. จ่อศึกษาใช้ควบคุม
 และป้องกันต่อไป ด้าน “หมอสง” เดือน
 ให้จับตาดก.ค.-ด.ค.ยอดผู้ป่วยพุ่ง ย้ำ
 ต้องช่วยทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย

เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2566
 ที่เดอะฮอลล์ กรุงเทพฯ นพ.โอภาส
 การย์กวินพงศ์ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข
 เปิดงานวันไข้เลือดออกอาเซียน ประจำปี
 2566 ภายใต้แนวคิด “ก้าวสู่สังคมไทย
 ไม่ป่วยตายด้วยไข้เลือดออก” (Moving
 Forward to Zero Dengue Death)
 ร่วมกับกรุงเทพมหานครและ 9 พันมิตร
 ได้แก่ บริษัท คาโอ อินดัสเตรียล
 (ประเทศไทย) จำกัด, บริษัท ทาเคดา
 (ประเทศไทย) จำกัด, สถานเอกอัคร
 ราชทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทย,
 บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน),
 ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และ
 คอมพิวเตอร์แห่งชาติ (เนคเทค
 สวทช.), การนิคมอุตสาหกรรมแห่ง

ประเทศไทย, บริษัท อมตะ คอร์ปอเรชั่น
 จำกัด (มหาชน), กลุ่มบริษัทก๊อชดกลอง
 ความร่วมมือ Dengue-Zero และ
 บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส
 จำกัด (มหาชน) เพื่อร่วมรณรงค์
 ป้องกัน-รู้เท่าทัน ด้านการเสียชีวิตจาก
 ไข้เลือดออก ซึ่งคาดการณ์ว่าจะระบาด
 หนักที่สุดในรอบ 3 ปี พร้อมมอบ
 เงินรางวัลมูลค่ารวม 100,000 บาท
 แก่ผู้ชนะการประกวดสื่อสร้างสรรค์
 “ASEAN Dengue Day Contest
 2023” ที่จัดขึ้นเป็นปีแรก

นพ.โอภาสกล่าวว่า โรคไข้เลือดออก
 เป็นโรคอุบัติใหม่ของไทยมาตั้งแต่
 ปี พ.ศ.2500 ก่อนพัฒนาจนเป็นโรค
 ประจำถิ่นที่เป็นปัญหาสาธารณสุข
 สำคัญของประเทศไทยและอาเซียน
 ที่ผ่านมา 60 ปี เราไม่เคยต่อสู้ชนะ มี
 เพียงชะลอการเสียชีวิตให้ลดลง ด้วย
 การแพทย์ที่พัฒนาขึ้น สำหรับปีนี้
 ไข้เลือดออกน่าเป็นห่วง เนื่องจากเรา
 ไม่ติดหลาย ๆ ปี ภูมิคุ้มกันที่เรามี
 กับไข้เลือดออกจะลดลง ปีนี้จึงเสี่ยงสูง

ที่จะมีผู้ป่วยไข้เลือดออกสูงทั้งภูมิภาค
 อาเซียนและไทย ซึ่งจากการสำรวจ
 ดัชนีลูกน้ำยุงลายในโรงเรียน ศาสน
 สถาน ชุมชน โรงงาน ออกมาตรงกัน
 ว่ามีลูกน้ำยุงลายมีมากกว่าปีที่ผ่านมา
 2-3 เท่า ทำให้ยุงลายมีจำนวนมากขึ้น
 ตามไปด้วย มีโอกาสกัดคนมากขึ้นและ
 ถ่ายทอดเชื้อไวรัสไปสู่คนมากขึ้น

ปลัดกระทรวงสาธารณสุข กล่าว
 ต่อว่า ตั้งแต่เมษายน-พฤษภาคม 2566
 ไทยมีผู้ป่วย 18,173 ราย มากกว่าปีที่แล้ว
 4.2 เท่า เป็นการระบาดสูงสุดในรอบ
 3 ปี และมีผู้เสียชีวิต 15 ราย เฉลี่ย
 มีผู้ป่วยสัปดาห์ละ 900 ราย เสียชีวิต
 สัปดาห์ละ 1 ราย พบอัตราป่วยสูงสุด
 คือ กทม. ภาคใต้ และภาคกลาง โดย
 นักเรียนอายุ 5-14 ปี ป่วยสูงสุด
 รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 15-24 ปี

อย่างไรก็ตาม ทุกจังหวัดมีความ
 เสี่ยงหมดก็ต้องควบคุมลูกน้ำยุงลาย
 จากจำนวนผู้ป่วยที่มีถือว่าวิกฤตแล้ว
 หรือไม่นั้น ช่วงปีที่เรามีผู้ป่วยไข้เลือดออก
 มากๆ คือประมาณ 1.5 แสนคน ปีนี้

ก็ยังไม่ถือว่าวิกฤตมากนัก แต่ปีนี้คนไทยมีภูมิคุ้มกันต่ำลงไข้เลือดออกน้อยมีโอกาสป่วยหนักและเสียชีวิตได้ เดือนนี้จึงต้องไม่ประมาท และร่วมมือกัน เพราะไข้เลือดออกจะระบาดตามฤดูกาล คือช่วงฤดูฝน เดือนมิถุนายนก็เข้าฤดูฝนแล้วจะเป็นช่วงที่มีผู้ติดเชื้อและเสียชีวิตสูงขึ้น และจะมีการระบาดสูงอยู่ 3-4 เดือนจากนี้ ก็ต้องช่วยกันรณรงค์ควบคุมป้องกันไข้เลือดออกตั้งแต่เดือนนี้เป็นต้นไป

นพ.โอภาสกล่าวว่า ที่น่าห่วงคือขณะนี้ยังไม่มีมาตรการไวรัสรักษาไข้เลือดออก จากเชื้อไวรัสเดงกีโดยตรง การป้องกันจึงสำคัญ ทำอย่างไรไม่ให้ถูกยุงกัด และย้าเตือนว่าระยะแรกของไข้เลือดออก การวินิจฉัยไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะมีอาการคล้ายกับโรคอื่น หากไม่ติดตามอาการหรือสังเกตจะทำให้การรักษาล่าช้า เกิดความรุนแรงและเสียชีวิตในที่สุด มาตรการวินิจฉัยให้เร็วที่สุดและสังเกตตัวเองจึงมีความสำคัญ ขณะที่แต่ละบ้านควรสำรวจลูกน้ำยุงลายและช่วยกันกำจัด รวมไปถึงชุมชน

นพ.โอภาส กล่าวว่า สธ.ดำเนินการ 3 กลยุทธ์ลดไข้เลือดออก คือ 1.Rebrand รณรงค์ป้องกันก่อนเกิดโรค ปรับภาพลักษณ์หน่วยงานรัฐด้วยนโยบายเชิงรุก 2.Rethink เปลี่ยนความคิดคนไทยให้รู้เท่าทันภัยร้ายของไข้เลือดออก เริ่มต้นด้วยการดูแลตัวเอง และ 3.Reconnect ผนึกกำลังภาครัฐและเอกชน ชูนวัตกรรมเพื่อสร้างความร่วมมือในการป้องกันการเสียชีวิตจากไข้เลือดออก

สำหรับวัคซีนป้องกันไข้เลือดออกเคยออกมา 10 ปีที่แล้วในตลาดและใช้ในประเทศฟิลิปปินส์ พบว่าการทดลองอาจจะได้ผลดี แต่เอามาใช้ในภาคสนามกลับไม่ได้ผลดี การใช้วัคซีน

มีทั้งประโยชน์และสิ่งที่พึงระวัง ขณะนี้เป็นโอกาสดีที่มีวัคซีนรุ่นใหม่ของบริษัทประเทศญี่ปุ่น เราคงติดตามข้อมูลและเริ่มปฏิบัติการนำไปใช้อย่างเหมาะสมต่อไป กรมควบคุมโรคกำลังดำเนินการเรื่องนี้อยู่ ซึ่งคงต้องผ่านกระบวนการทดสอบและนำไปใช้จริงและประเมินอีกเพื่อให้เกิดประโยชน์กับประเทศไทยมากที่สุด

ตามถึงปัจจัยสำคัญที่ทำให้วัคซีนไข้เลือดออกยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร นพ.โอภาสกล่าวว่า เนื่องจากไข้เลือดออกมี 4 สายพันธุ์หลักๆ เวลาพัฒนาวัคซีนต้องให้ครบทั้ง 4 ชนิด จึงเป็นความยาก นอกจากนี้ ธรรมชาติของไข้เลือดออกเมื่อติดเชื้อครั้งแรกอาการมักไม่รุนแรงมากนัก จะรุนแรงเมื่อติดเชื้อครั้งที่สองโดยสายพันธุ์ที่แตกต่างกัน พอคนที่ติดเชื้อเข้าไปบางคนเคยติดเชื้อมาแล้วครั้งหนึ่ง เมื่อฉีดวัคซีนก็เหมือนกระตุ้นครั้งที่สอง ทำให้บางครั้งอาการรุนแรงขึ้น เป็นความยากของวัคซีนแต่ละชนิด ไม่เหมือนโควิดที่ยังเป็นสายพันธุ์หลักเดียวการป้องกันจะง่ายกว่า

เมื่อถามว่าวัคซีนรุ่นใหม่ของญี่ปุ่นจะมีการนำมาศึกษาพื้นที่นำร่องเพื่อดูประสิทธิผลด้วยหรือไม่ นพ.โอภาสกล่าวว่า กรมควบคุมโรคมีแนวทางวิธีการแล้ว จะสื่อสารรายละเอียดต่อไปว่าจะเริ่มปฏิบัติการอย่างไร ซึ่งขณะนี้วัคซีนยังไม่ได้ขึ้นทะเบียนกับทาง อย. หากขึ้นทะเบียนกับทาง อย.เรียบร้อยแล้วก็สามารถนำมาใช้ได้ แต่การจะใช้ให้เกิดประโยชน์ในแง่ของการควบคุมโรคหรือการป้องกันคงต้องเป็นอีกระยะหนึ่งที่จะต้องดำเนินการต่อไป

วันเดียวกัน นายแพทย์ยง ภูววรรณ หัวหน้าศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะ

ทางด้านไวรัสวิทยาคลินิก ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โพสต์ข้อความผ่านเฟซบุ๊ก ใจความว่า “ไข้เลือดออก ปีนี้จะระบาดมากตามวงจร” ไข้เลือดออกจะระบาดมาก ปีเว้น 1-3 ปี ถ้าดูตามข้อมูลการระบาดของไข้เลือดออกจะมาเป็นระลอกทุก 1-3 ปี การระบาดระลอกใหญ่เกิดขึ้นก่อนการระบาดของโควิด-19 ใน ปี พ.ศ.2562 และเว้นช่วงการระบาดในช่วงโควิด เพราะเราหยุดอยู่บ้านกันมาก ปิดโรงเรียน มีการล็อกดาวน์ การเดินทางก็น้อยลงการแพร่กระจายเลยน้อยลงทั้งนี้ ฤดูกาลของไข้เลือดออกจะสูงขึ้นในเดือน ก.ค.ถึง ต.ค. นี้ ดังนั้นเพื่อเป็นการลดการระบาดของโรคทุกคนต้องช่วยกัน ลดการแพร่กระจายของยุงลาย ทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงให้มากที่สุด และป้องกันตนเองไม่ให้ยุงกัด จะเป็นการลดการระบาดของโรคลงได้